

Zemský soud v P. jako soud rekursní vyhověl částečně stížnosti dětí Ed. H. a usnesení pozůstalostního soudu zmínil částečně, vysloviv, že jim nárok na 1/4 zmíněného substitučního jmění přísluší. Naproti tomu stížnosti, pokud čelila proti nepřijetí jejich dědických přihlášek na soud, nevyhověl z těchto důvodů:

Soud rekursní zabýval se především otázkou, lze-li stěžovatele pokládati za dědice fideikomisární, jak snaží se stížnost dovésti, nebo jen za fideikomisární odkazníky, jak za to má soud pozůstalostní a dospěl při tom k názoru, že otázku tu dlužno v souladu s prvním soudem z důvodů jím uvedených zodpovědět ve smyslu posledním. Při tom podotknouti třeba, že stěžovatelé patrně přehlédli, že zastavitelem A. B. nebyla zřízena fideikomisární substituce ohledně celého jeho jmění, nebo alespoň části jeho (§ 532. o. z.), nýbrž jen ohledně jeho »Besitzungens«, t. j. jmění nemovitého, neboť jinaký smysl podle § 655. o. z. výrazu tomu přikládati nelze, tedy jen ohledně věci určitého druhu, kterážto okolnost jest právě rozhodujícím, podstatným pojmovým znakem odkazu, jak z § 535. o. z. vysvitá, aniž by záleželo na tom, že cena věci činí největší část pozůstalosti, jak je tomu v daném případě (srov. také § 656. o. z.). Ze fideikomisární substituce i při odkazu jest možnou, o tom vzhledem k jasnému znění § 652. o. z. nenuže býti pochybnosti, právě tak jako nelze důvodně pochybovati o tom, že věc může býti odkázána více osobám (§ 651. o. z.) a různými poměrnými díly.

Pouze pro dědice platí ustanovení §§ 799. a 800. o. z. a § 122. nesp. pat. o dědických přihláškách a jejich přijetí na soud, jakož i ustanovení § 125. téhož pat. o řízení při dědických přihláškách vzájemně si odporujících, jichž na odkazovníky užití nelze. Neprávem proto vytýká stížnost, že řízení toto nebylo zavedeno. Stejně tak brojí neoprávněně proti tomu, že první soud rozhodl ve smyslu § 2. č. 7 nesp. pat., ježto podmínky předpisu toho jsou dány. V těchto směrech nemohlo jí býti přiznáno oprávnění.

Naproti tomu jest však odůvodněna podle názoru soudu odvolacího, pokud se týče odůvazání nároku na 1/4 jmění substitučního stěžovatelům, neboť pro výklad, že by zastavitel A. B. chtěl potomky Ed. H. z odkazu vyloučiti, v jeho posledním pořízení opory naléztí nelze. Výslovně se tak nestalo a nelze tak usouditi ani z té okolnosti, že při dalších jménech odkazovnic A. H. a J. O. připojeny jsou dodatky »nebo jejím dětem«, a že dodatku takového u jména Ed. H. není. Lze zajisté předpokládati, že kdyby testator byl zamýšlel případně potomstvo Ed. H. v době zřízení testamentu svobodného z nastupnictví v odkaz tohoto vyloučiti, že by tak byl učinil. Poněvadž se tak nestalo, dlužno pokládati za to, že zastavitel úmyslu takového neměl.

Pro opačný názor není vhodno dovolávati se ustanovení § 614. o. z. proto, poněvadž zmíněnou fideikomisární substituci zřízenou vůlí pořizovatele volnost universální dědičky J. H. v dispozici se zanechaným jménem byla skutečně již omezena a hájený zde názor cit. předpisu se tedy nepřičí.

Dovolacímu rekursu směřujícímu proti změnující části usnesení soudu rekursního nejvyšší soud vyhověl a obnovil usnesení soudu prvého z těchto důvodů:

Fideikomisární substitut zemřel dříve, než substituce nastala. Jde o to, zda jeho práva přešla na jeho dědice. Otázku jest řešiti se zřetelem k §u 60., III. nov. k obč. zák. dle 1. odst. §u 615. o. z. ve znění starém, poněvadž zastavitel zemřel před 1. lednem 1917. Zastavitel povolal za substituta toliko Ed. H., o jeho dědici se ani nezmiňuje; tedy jich nepovolal. Jest to zřejmě význačné, poněvadž jinak ustanovil, že ostatní jmění má připadnouti A. H. nebo jejím dětem a J. O. nebo jejím četným dětem. Zemřel-li Ed. H. dříve, než substituce nastala, uhasla substituce dle §u 615. o. z., poněvadž zastavitel povolal toliko Ed. H. a omezil dědice toliko v jeho prospěch. Přechod práva na dědice substitutovy neodpovídal by při tomto stavu vůli zastavitelově. To souhlasí i se zásadou, vyslovenou v §u 537. o. z. a s vykládacím pravidlem §u 614. o. z. Pomínutím substituce proměnilo se obmezené vlastnické právo J. H. v neobmezené právo vlastnické a nemají tedy dědicové Ed. H. práva na substituční jmění. Bylo tedy usnesení v odpor vzaté změnění a usnesení prvního soudu obnoviti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 15. července 1919 č. j. R. I. 233/19-1. R. z. s. Dr. J. Říha.

Zákres opravy mapy knihovní, provedený evidencí katastru bez soudního příkazu jest neplatný.

Okresní soud v P. zvěděl z ohlášení evidence katastru daně pozemkové, že nesrovnalost stavu knihovního se stavem skutečným, jak byla ohlašovací archem č. 27 z roku 1915 ohlášena, odstraněna byla zákresem nové hranice mezi pozemkem čk 499/6 a st. par. č. 763 dle stavu skutečného, ač tato oprava mapy soudem nařízena nebyla, nařídil, aby ohledně zmíněných parcel zaveden byl v mapě stav, jaký byl v ní do roku 1915.

Krajský soud v K. H. jako soud rekursní zrušil usnesení stolice první a nařídil jí, aby zahájila řízení za účelem zavedení knihovního pořádku po rozumu § 43. odst. 2 zák. ze dne 23. května 1883 č. 83 ř. z. Odůvodnění:

Ze spisu jde, že oprava hraniční čáry mezi poz. parcelami č. k. 499/6 a st. par. č. k. 763 v P. byla provedena v mapě katastrální bez soudního usnesení. Ježto však dle sdělení evidence katastru daně pozemkové v P. ze dne 30. listopadu 1918 č. 474 tato oprava mapy souhlasí s nynějším skutečným stavem, ohlášeným okresním soudem v P. ohlašovací archem evidence katastru č. 27 z roku 1915, o němž však v bodě tom příslušné řízení zahájeno nebylo, jeví se opět znázornění dřívějšího stavu nejen nevhodným, nýbrž zákonným předpisem přímo se přičiním, a mělo by nutně za následek opět ohlášení nesrovnalosti mapy se skutečností.

Soud první stolice měl tudíž — zvěděl o této nesrovnalosti a o opomenutém vyřízení ohlašovací archu č. 27 z r. 1915 — zahájiti předepsané řízení k zavedení knihovního pořádku a nikoli naříditi nesprávnou opravu mapy.

Slušelo proto dotyčné usnesení zrušiti a zavedení zákonného řízení naříditi.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 1. dubna 1919 č. R. I. 105/19 dovolací stížnosti vyhověl obnoviv usnesení soudu knihovního s dodatkem, že příkaz, udělený rekursním soudem soudu knihovnímu ohledně zavedení řízení za účelem zjištění knihovního pořádku, ponechává se netknutým. Důvody:

Změny v objemu parcel, tvořících součást knihovního tělesa, směřují se provésti v knihovní mapě jen k příkazu soudu knihovního, když provedeno bylo řízení zákonem pro ten případ předepsané. Okolnost, že evidenční geometr zjistil neshodu mezi stavem skutečným a stavem, jak dosud zakreslen jest v mapě knihovní, neopravňuje ho, aby svémocně, bez příkazu knihovního soudu, skutečný stav v knihovní mapě zakreslil. Naopak bude na soudu knihovním, aby dle výsledku provedeného řízení rozhodl, zda právním stavem jest ten, jenž dosud v knihovní mapě jest zakreslen, či stav skutečný. Do té doby musí zustati při posavadním zakreslení v mapě knihovní, poněvadž by jinak, kdyby tento stav objevil se stavem právním, mohly ze zakreslení faktického stavu v knihovní mapě vzejíti následky, bezpečnost knihovního obchodu vážně ohrožující, a strany připraveny by byly o důkaz o tom, jaký stav byl v knihovní mapě před zakreslením stavu faktického.

Slušelo proto stížnosti vyhověti.

Společenstvo může do představenstva svého povolati jen osobu fysickou nikoli firmu.

Opověď společenstva s ručením obmezeným, že do představenstva jeho povolány byly mezi jinými i firmy A, B, C a D byla rejstříkovým soudem vrácena k opravě, aby zvoleni byli kupci jednotlivci a nikoli firmy za členy představenstva.

Vrchní zemský soud v Praze stížnost společenstva z následujících důvodů zamítl:

Z pojmu firmy v čl. 15. obch. z. vytknutém plyne, že kupec smí pod firmou svou provozovati jen výlučně své vlastní obchody, nesmí ji však používati také k jiným účelům a proto nemůže firma volena býti za člena představenstva nějakého výrobního nebo hospodářského společenstva. Mimo to spočívá svěřeni funkce člena představenstva na osobní důvěře. Taková důvěra může věnována býti jen určité fysické osobě, pročez je také nepřípustno, aby funkce ta vykonávána byla zástupcem. Tomu by ale tak bylo, kdyby za člena představenstva zvolena byla firma, neboť pak by výkon funkce jeho příslušel zástupci, pokud se týče reprezentantu firmy, v čas ustanovení této za člena představenstva neznámému. Z toho a dále z ustanovení zákona o společenstvech, zejména jeho § 16. (členové představenstva jsou povinni napsati se svým podpisem u soudu obchodního), § 17. (způsob znamenání firmy společenstva), § 20. (pří-